

Аю-Даг

Легенди Криму

ЛЕГЕНДА АЮ-ДАГ (ВЕДМІДЬ-ГОРА)

У віддалені часи на самому березі моря поселилося стадо величезних звірів. Управляв ним ватажок — старий і грізний ведмідь. Одного разу повернулися ведмеді з набігу і виявили на березі уламки корабля.

Серед них лежав згорток. Старий ватажок розгорнув його і побачив маленьку дівчинку. Дівчинка стала жити серед ведмедів.

Йшли роки, вона росла і перетворилася в красиву дівчину.

Одного разу недалеко від ведмедячого лігва прибило до берега човен з молодим красивим юнаком. Буря довго носила його човен по хвилях, поки не викинула на кримський берег. Дівчина перенесла юнака в затишне місце. Багато разів приносила вона юнаку їжу і питво. Юнак розказував їй, як живуть люди в його рідних краях. Дівчина співала для нього свої улюблені пісні. І в ці дні увійшла палка любов в серця обох...

Юнак вже зміцнів, він змайстрував щоглу, зробив вітрило — закохані вирішили покинути ведмедячий берег. Ось вже між човном і береговими скелями лягла широка блакитна гладінь...

Тут повернулися на берег з далекого походу ведмеді і не застали дівчину. Ватажок поглянув на море і люто заревів. Він опустив величезну пащу в блакитну вологу і з силою став втягувати воду. Його прикладу послідували інші. Течія захоплювала човен назад до берега. Тоді дівчина

заспівала. Звірі відірвали голови від води і заслухалися. Лише старий ватажок не захотів залишати береги, продовжував лежати, вдивляючись удалину, де зникав човен з істотою, до якого він прив'язався.

І лежить старий ведмідь на березі вже тисячі років. Закам'яніло його могутнє тіло. Могутні боки перетворилися в прямовисні провалля, голова зробилася гострою скелею, густа вовна звернулася в дрімучий ліс.

ЩЕ ОДНА ВЕРСІЯ ЛЕГЕНДИ ПРО АЮ-ДАГ

Колись давним-давно, в стародавні часи по всьому Кримському узбережжю жили працьовиті люди. Важке і суворе було їх життя. Важка і нестерпна була їх праця. А до всього над безталанними панував аллах, злий-презлий, жорстокий-прежорстокий. Він тільки те й робив, що сидів на небі і наглядав, щоб люди молилися йому, щоб покірними були і не богохульствували, та щоб справно в жертву приносили йому биків, овець і всяку живність.

Важко було жити, нелегко було трудитись, а жили і трудилися. Вперто розчищали люди дрімучі ліси, звільняли від каміння гірські схили, відкривали джерела, розводили сади, виноградники.

Відступили перед людиною лісові хашчі, скорилися гори. Все кращим, легшим і заможнішим ставало життя. І люди дедалі все більше розуміли, що самі вони своєю працею поліпшують своє

життя. Люди повірили в себе, в свої сили і перестали коритися своєму божеству.

Дізнався аллах про те, що жителі узбережжя більше знати його не хочуть, і страшенно розгнівався. Три дні і три ночі над узбережжям клубочилися чорні хмари, гримів грім, вирувало море.

Та не злякалися люди. Чого їм боятися, вони на своєму віку і не таке бачили. Хіба рибалку не заставала буря у відкритому морі? Хіба чабанові не доводилось в негоду бувати в горах? Хіба бурхливі дощові потоки не змивали поле орача? Але людина завжди перемагала. Рибалка на своєму вутлому човнику діставався до берега, чабан рятував отару і себе, а орач знову наносив ґрунт на своє поле.

Людина перемогла і цього разу. Минула гроза, виглянуло сонце, заспокоїлось море. Життя пішло своїм звичаєм.

Ще більше розгнівався аллах. Знав він, мабуть, що владі його край настає.

— Мене не стане, — і життя на цій землі не буде, — гримів він. — Зітру все на порошок!

Полетів він не гаючись на північ, де лежав Великий ведмідь, величезними крижинами і міцними ланцюгами скований. Розсунув аллах велетенські крижини, зняв з нього міцні ланцюги і наказав пливати в південну країну, щоб покарати непокірних.

Зрадів ведмідь волі і поплив по морях і океанах. В тому місці, де лежало село Форос, наблизився він до Кримського берега, вийшов з глибоких вод і піднявся на сушу. І був він такий великий, важкий і страшний, як неосяжна грізна гора, а густа шерсть на ньому була, як дрімучий ліс,

ребра здіймались, як скелі, вода збігала по тілу, як гірські ручаї і водоспади в лісі.

Могутні лапи ведмедя ступили важко на кримську землю, і велетенська спина його досягла хмар. І знялися від виходу ведмедя з води такі великі хвилі, що кілька сіл було геть чисто змито.

Вийшов з води Великий ведмідь і рушив вздовж берега. Своєю величезною вагою він все руйнував. Страшні лапи його розчавлювали на своєму шляху все, що під них потрапляло. Гострі кігті орали землю величезними борознами, залишаючи після себе глибокі яри та ущелини. Під вагою ведмежого тіла поповзла земля зі схилів Кримських гір, оголились, як кості з-під м'яса, тверді кам'яні надра. Але й камінь не витримав небувалої ваги, і руйнувалися з громом скелі і цілі гори, розсипаючи далеко навколо себе осколки.

На тому місці, де ниві розкинулась долина міста Ялти, Великий ведмідь пустив у хід всю свою могутню силу. Він надавлював здоровенними боками, вдаряв важкими лапами, розлютовано рив неблаганними кігтями. І відступили високі гори далі від берега, утворились глибокі долини і широкі улоговини там, де раніше були високі горби і пологі схили.

Так добрався Великий ведмідь до того місця, де очам його відкрилась квітуча і привітна Партенітська долина, що милує зір розкішними садами та виноградниками.

Подивився ведмідь на гарну долину і подумав, що немає, мабуть, кращого місця в Криму, а може й у всьому світі. І здригнулося жорстоке серце ведмедя. Ні, не буде він більше руйнувати цей чудовий край. Він сам залишиться тут жити, щоб вічно милуватися чарівною природою, дихати морським повітрям, купатися в теплих водах

Чорного моря. Він не хоче більше повертатися на північ, де його чекає неволя в крижаній берлозі.

Позіхнув ведмідь пересохлою пащею так, що гори задвигтіли, і сповз до моря води напитися. Став він на коліна, занурив у голубу воду свою страшну пащу і почав довго і жадібно пити. Грізно вирувало море біля його пащі, високі хвилі ходили по всьому узбережжю від важкого дихання звіра.

Побачив аллах, що не слухається його більше ведмідь, і зрозумів, що настав його кінець, що людина перемогла.

— Залишайся ж навіки на цьому місці! — сказав вів своє останнє заклинання.

І почало кам'яніти велетенське тіло ведмедя. Могутні боки перетворились в страшні стрімкі прірви, висока спина стала округлою вершиною гори, ведмежа голова над морською пучиною зробилась гострою скелею, густа шерсть перетворилась в непрохідну дубову хащу.

Великий ведмідь став Ведмідь-горою. Тільки Чорне море продовжувало вирувати біля пащі ведмедя, наче він все ще продовжував пити воду.